

Memo

Aan:	Gemeenteraad Oude IJsselstreek
Cc:	
Van:	College B&W
Datum	30 januari 2023
Zaaknummer:	651043
Onderwerp:	Decembercirculaire 2023

1. Inleiding

In deze memo staan de effecten van de decembercirculaire 2023. De decembercirculaire 2023 richt zich voornamelijk op de afronding van het jaar 2023. De grootste noemenswaardigheden in de decembercirculaire 2023 zijn, de energietoeslag 2023, invoeringskosten Omgevingswet, uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak en de aanpassing van de uitkeringsfactor. Daarnaast hebben wij de aantallen geactualiseerd, wat een nadeel geeft op de WOZ-mutaties. De totale WOZ-waarde is in werkelijkheid hoger dan begroot, waardoor er een grotere aftrek plaatsvindt.

Uiteindelijk ontvangen wij ten opzichte van de septembercirculaire een fors hoger bedrag. Doordat een groot deel hiervan geormerkt is, is het effect op het saldo € 700.000 negatief in 2023. Voor het jaar 2023 zijn de hekjes rondom het sociaal domein nog actief, wordt 43,5% van het nadeel aan het sociaal domein toegerekend. Per saldo een nadeel van € 395.000 op het algemene deel.

Decembercirculaire 2023 (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Decembercirculaire 2023	80.873	85.603	86.677	79.566	79.876
Stand Septembercirculaire 2023	79.368	86.057	86.687	79.567	79.876
Verschil December - September	1.505	-454	-10	-1	-1
Geormerkte taakmutaties en decentralisatieuitkeringen	-2.205	-	-	-	-
Effect decembercirculaire 2023	-700	-454	-10	-1	-1

Effect jaarrekening 2023 en 1^e Berap 2024

Wij verwerken 2023 in de jaarrekening 2023. De jaren 2024 en verder zullen in de 1^e Berap 2024 en Voorjaarsnota 2025 worden verwerkt. Met het negatieve effect van 2024 zie je dat de extra loon- en prijscompensatie in de septembercirculaire voor het jaar 2024 deels verdwijnt door de mutaties uit de decembercirculaire.

Bedragen x € 1.000	2023	2024
Septembercirculaire 2023	25	998
Decembercirculaire 2023 (jaar 2023)	1.505	
Decembercirculaire 2023 (jaar 2024)		-454
Totaal effect na 2e Berap 2023	1.530	543
Waarvan geormerkte taakmutaties	-8	-227
Waarvan geormerkte decentralisatieuitkeringen	-2.277	-74
Totaal effect na 2e Berap 2023 na geormerkte bedragen	-755	242
Waarvan aandeel sociaal domein	-328	0
Effect algemeen deel	-426	242

2. Effecten Decemercirculaire 2023

De effecten van de decemercirculaire 2023 zetten we af tegen de septembercirculaire 2023. Binnen het algemene deel en sociaal domein deel zijn een aantal bedragen geormerkt via taakmutaties of decentralisatie-/ integratie uitkeringen. Het uiteindelijke effect op het saldo oftewel vrij besteedbare deel wordt onderaan zichtbaar.

Decemercirculaire 2023 (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Uitkeringsfactor ontwikkelingen	-444	-444	-	-	-
Hoeveelheidsverschillen en WOZ mutaties	-312	-10	-10	-1	-1
Taakmutaties	12	-	-	-	-
Decentralisatieuitkeringen	2.249	-	-	-	-
Effect decemercirculaire 2023	1.505	-454	-10	-1	-1

Toelichting op de afwijkingen

Uitkeringsfactor ontwikkelingen

De uitkeringsfactor wordt voor 2023 en 2024 bijgesteld door een actualisatie van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen met drempel. Het betreft voor deze maatstaf een stijging van de aantallen, waarvoor de uitkeringsfactor neerwaarts bijgesteld wordt, zodat het totaal uit te keren bedrag gelijk blijft. Per saldo heeft dit een negatief effect voor de Oude IJsselstreek, waar bij de hoeveelheidsverschillen een klein positief effect heeft op het aantal huishoudens dat met een laag inkomen in aantallen toeneemt. Het financiële effect van bijstelling van de uitkeringsfactor in 2023 is € 444.000 negatief.

Hoeveelheidsverschillen en WOZ mutaties

Hieronder de hoeveelheidsverschillen in de maatstaven 2023 en de correctie van de WOZ-waarden. Bij de hoeveelheidsverschillen is er een voordeel van ruim € 160.000 door onder andere toename van het aantal huishoudens met een laag inkomen. Op de mutaties van de WOZ-waarden is een nadeel van € 472.000 te verwachten. Door een toename van de totale waarde WOZ in de Oude IJsselstreek, wordt de algemene uitkering gekort. Hier zie je bij de 2^e Berap dan ook een meevaller. Per saldo is het effect van deze post € 312.000 negatief voor de Oude IJsselstreek.

Taakmutaties

In de decemercirculaire 2023 zijn een aantal kleine taakmutaties opgenomen met een totale waarde van ruim € 12.000. Zie hieronder waar de taakmutaties voor verwerkt zijn. Gezien het geringe bedrag van de taakmutaties worden deze niet geormerkt verwerkt.

Taakmutaties (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Naheffing BRP 2022	-3				
BRP experiment	2				
BRP Logisch ontwerp	4				
Vrijval restant compensatieregeling Voogdij 18+ (SD)	5				
Restant Hervormingsagenda Jeugd (SD)	3				
Effect decemercirculaire 2023	12				

Decentralisatie-uitkeringen

Bij de Decemercirculaire 2023 zijn voor 2023 een aantal decentralisatie uitkeringen verdeeld over de gemeenten. Zie hieronder in de tabel de effecten voor de gemeente Oude IJsselstreek. De decentralisatie-uitkeringen worden niet allemaal als geormerkt verwerkt, maar ook in het jaarrekeningsaldo van 2023 meegenomen. Soms zijn er al directe kosten gemaakt in 2023, zoals bij de energietoeslag. Voor de invoering van de Omgevingswet nog niet en volgen uitgaven later. Onder de tabel vinden toelichtingen voor elk onderdeel plaats.

Decentralisatieuitkeringen (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Energietoeslag (SD)	1.857				
Invoeringskosten Omgevingswet (geoomerkt)	289				
Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak	43				
Maatschappelijke begeleiding statushouders (SD)	31				
Meerkosten Oekraïne sociaal domein (SD)	27				
Einde lening inburgeringsplichtig (SD)	2				
Effect decembercirculaire 2023	2.249				

Energietoeslag

Het Rijk heeft besloten om de energietoeslag voor huishoudens met een laag uit te keren. Eind 2022 is hiervan € 500 per huishouden uitgekeerd. Bij de decembercirculaire 2023 wordt de resterende € 800 per huishouden nu uitgekeerd. Voor de Oude IJsselstreek is dit € 1.857.000.

Invoeringskosten Omgevingswet

De financiële middelen vanuit het Coalitieakkoord worden ingezet voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet. Met het uitkeren van deze € 103 miljoen in 2023 kunnen de ontvangende partijen in hun transitie zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Voor de Oude IJsselstreek is dit € 289.000.

Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak

Bij de uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied zijn naast het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook medeoverheden betrokken. Gemeenten spelen naast provincies en waterschappen een belangrijke rol bij de totstandkoming van de provinciale gebiedsprogramma's en dat vraagt extra inzet van personeel. Deze decentralisatie-uitkering is een bijdrage in de gemaakte kosten vanuit gemeenten voor hun bijdrage aan gebiedsprogramma's in 2023. Voor de Oude IJsselstreek is dit € 43.000.

Maatschappelijke begeleiding statushouders

Conform de Wet inburgering voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Voor de Oude IJsselstreek is dit € 31.000.

Meerkosten Oekraïners

De verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo 2015 en de Jeugdwet, en de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek uit de Wet publieke gezondheid ligt óók voor Oekraïense vluchtelingen bij gemeenten. Het aantal Oekraïense ontheemden is dusdanig groot in omvang dat dit niet als een onderdeel van gebruikelijke fluctuaties gezien kan worden. Daarnaast leidt de opvang van Oekraïense vluchtelingen tot clustering bij specifieke gemeenten, namelijk in die gemeenten waar opvanglocaties zijn gerealiseerd. Voor de Oude IJsselstreek is dit € 27.000.

Einde lening inburgeringsplichtig (ELIPs)

Via een decentralisatie-uitkering worden middelen aan gemeenten beschikbaar gesteld voor begeleiding en het, in een beperkt aantal gevallen, financieel ondersteunen van ELIPs bij het betalen van extra cursussen of examengelden. Voor de Oude IJsselstreek is dit € 2.000.

3. Risico's en verwachtingen

Onduidelijkheid financiële verhoudingen

Er is voor komende jaren nog geen duidelijkheid over de financiële verhoudingen voor gemeenten. Met name vanaf 2026 kampen veel gemeenten met tekorten in de begroting. De VNG, IPO en UVW hebben nieuwe afspraken over hun financiën gemaakt met de ministeries van Financiën en Binnenlandse Zaken. Doel van de afspraken is bijdragen aan stabiele financiële verhoudingen en aan de gezamenlijke aanpak van maatschappelijke opgaven. Er wordt begin 2024 onder andere gesproken over de BBP-systematiek voor indexering en de opschalingskorting. Daarnaast speelt ook nog de ombuigingslijst van het ministerie van Financiën voor een structurele bezuiniging op het gemeentefonds.